

Handläggare
Axel Hullberg**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2026-06-09, p. 15

Revidering av rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi

Förvaltningens förslag till beslut

1. Upphäva beslut om rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi, §24, 2019-03-24 (dnr 2018-1511).
2. Anta uppdaterad rekommendation för konstgräs och platsgjutet gummi (bilaga 1).
3. Godkänna informationen om stöd vid materialval (bilaga 1.1) och kemikaliekrav på konstgräs och platsgjutet gummi (bilaga 1.2)
4. Skicka rekommendationen för kännedom till stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, SISAB, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, och AB Svenska Bostäder

Sammanfattning

Konstgräs och platsgjutet gummi används i stadens fotbolls-, lek- och idrottsytor och är ett vanligt inslag i stadsmiljön. Materialen ökar nyttjandegrad och tillgänglighet till stadens aktivitetsytor och parker, men de innehåller samtidigt kemikalier och släpper ut mikroplaster som kan hamna i vattenmiljön. Där tas de upp av fiskar och andra vattenlevande djur, till exempel musslor och kräftdjur och kan i förlängningen hamna i människors kroppar. Mikroplaster sprids även via luften.

Sedan miljöförvaltningen tog fram rekommendationen för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi (2019-03-24, §24) har stadens kemikalieplan och miljöprogram utvecklats och uppdaterats. Det finns även ny EU-lagstiftning med begränsningar gällande användning av gummigranulat. Miljöförvaltningen har därför i dialog med berörda förvaltningar och bolag utarbetat ett förslag till uppdatering av rekommendationen.

Rekommendationens huvudpunkter syftar fortsatt till att ge stöd i planeringsskedet i syfte att i första hand undvika plast- och gummimaterial och i andra hand ställa och följa upp kemikaliekrav då materialen kommer att användas. Rekommendationen innehåller även information om hur ytor ska utformas och skötas för att undvika mikroplastspridning.

Aspekter som lekvärden, tillgänglighet och säkerhet har lyfts fram mer i rekommendationen utifrån att de aspekterna påverkar valet av material.

Bakgrund

Konstgräs och platsgjutet gummi används allt mer som ersättning till grus- och gräsytor på exempelvis fotbollsplaner, multisportytor, lekplatser och mindre lekområden samt förskolegårdar och skolgårdar. De är numera ett vanligt inslag i stadsmiljön.

Konstgräs och platsgjutna gummiytor ökar nyttjandegraden och tillgängligheten till stadens fotbolls-/bollplaner, parker samt utgör fallskydd i lekmiljöer och på aktivitetsytor. Nackdelarna med materialen är att de i varierande utsträckning innehåller miljö- och hälsoskadliga kemikalier och är källor till mikroplast som kan spridas till sjöar och vattendrag via dag- och spillvatten.

Sedan miljöförvaltningen tog fram rekommendationen för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi (2019-03-24, §24) har såväl stadens eget arbete som lagstiftningen på området utvecklats. 2023 beslutade EU-kommissionen om en begränsning av mikroplast¹. Den innebär bland annat att det från oktober 2031 blir förbjudet att sälja plastgranulat till konstgräsplaner. Användning av löst granulat på lekplatser blev förbjudet redan oktober 2023. De nya begränsningarna har drivit på en betydande utveckling av nya material. Stadens miljöprogram 2030 anger även att platsgjutet gummi i offentlig miljö stegvis ska fasas ut.

Ärendet

Mot bakgrund av den samlade utvecklingen har rekommendationen uppdaterats. Arbetet har skett i dialog mellan miljöförvaltningen och berörda förvaltningar och bolag². En referensgrupp deltog i

¹ [Kommissionens förordning \(EU\) 2023/... av den 25 september 2023 om ändring av bilaga XVII till Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier \(Reach\) vad gäller mikropartiklar av syntetiska polymerer](#)

²Exploateringskontoret, Fastighetskontoret, Förskoleförvaltningen, Idrottsförvaltningen, Serviceförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Stadsledningskontoret, Trafikkontoret, Utbildningsförvaltningen, Stadsdelsförvaltningarna (samtliga), AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, AB Stokab, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB –

inledningen av översynsarbetet och rekommendationen skickades sedan ut på kontorsremiss till berörda förvaltningar och bolag under vintern 2025/26 och reviderades därefter.

Förvaltningens synpunkter

I stora delar är den reviderade rekommendationen fortsatt likartad både vad gäller innehåll och utformning som tidigare version. Rekommendationens tidigare fem huvudpunkter är nu istället fyra. Huvudpunkterna syftar till att ge stöd i följande steg:

- 1. Planera för att undvika plast- och gummimaterial,*
- 2. Ställ kemikaliekrav på material,*
- 3. Följ upp ställda krav,*
- 4. Utforma ytor och genomför skötsel för att undvika spridning av mikroplast*

Uppdelningen mellan konstgräs respektive platsgjutet gummi har tydliggjorts under punkt 1. Punkterna 2 och 3 är i stort sett oförändrade från tidigare version av rekommendationen men anger en något tydligare uppdelning mellan å ena sidan kemikaliekrav som föreslås specifikt för de aktuella materialen (i bilaga 2) och å andra sidan mer allmänna entreprenörskrav som gäller generellt för bygg- och anläggningsmaterial inom staden samt hur dessa kan följas upp. För punkt 4 (som tidigare var uppdelad i en punkt om utformning och en om skötsel) finns det nu tydligare specificerade punktlistor för tekniska åtgärder, praktisk hantering samt skötselstrategier.

Platsgjutet gummi

Den reviderade rekommendationen innehåller utvecklade beskrivningar om användning och alternativ till platsgjutet gummi utifrån miljöprogrammets inriktning om stegvis utfasning. Aspekter som lekvärden, tillgänglighet och säkerhet har lyfts fram mer utifrån att de aspekterna påverkar valet av material. Rekommendationen fokuserar fortsatt på materialval och dess konsekvenser för miljö och hälsa. Syftet är att ge stöd i tidiga skeden inför val av markmaterial, så att behovet av syntetiska material kan prövas och i möjligaste mån undvikas. En ny bilaga har också lagts till för stöd vid utvärdering av materialval (bilaga 1.1).

Skolfastigheter i Stockholm AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB,
Stockholm vatten och avfall

Konstgräs och granulat

För konstgräs och gummigranulat har uppdateringar främst gjorts utifrån EU-begränsningen gällande granulat. Det faktum att plast- och gummigranulat inte kommer vara tillåtet för försäljning till konstgräsplaner efter 2031 är något som idrottsförvaltningen sedan tidigare är väl medvetna om och redan arbetar med utifrån en tydlig strategi för hur utfasningen ska genomföras. Till kommande årsskifte bedömer idrottsförvaltningen att hälften av stadens konstgräsplaner kommer att vara fria från plastgranulat. Miljöförvaltningen, fastighetskontoret och idrottsförvaltningen följer även utvecklingen kring alternativa material, exempelvis genom löpande bevakning och deltagande i kommunernas konstgräsnätverk³.

Uppdaterade kemikaliekrav

Bilagan med kemikaliekrav (bilaga 1.2) har uppdaterats och överensstämmer nu med hur staden arbetar med Byggsvarubedömningen (BVB) i övrigt. Topplager och löst granulat ska klara nivån Rekommenderas och baslager nivån Accepteras. Detta stämmer också överens med den nya kemikalieplanens inriktning. De ämnesspecifika kraven som därutöver fortsatt anges i bilagan gäller PAH (som funnits tidigare) samt PFAS. Ett nytt krav för topplager och löst granulat anger att avsiktligt tillsatt PFAS inte får förekomma.

Marknaden kan behöva viss anpassningstid för att klara nivån Rekommenderas i topplager. Avvikelse från kraven kan därför under en övergångstid komma att behöva hanteras enligt de rutiner som finns för alla andra bygg- och anläggningsentreprenader.

Miljöförvaltningen kommer att hålla dessa krav uppdaterade i dialog med berörda förvaltningar och bolag samt med hänsyn till marknadens utveckling.

Kommande arbete

Den reviderade rekommendationen syftar till att ge stöd i arbetet med hur stadens verksamheter ska kunna fortsätta förbereda sig för granulatfria konstgräsplaner och en stegvis utfasning av platsgjutna gummiytor.

Rekommendationen kommer att spridas till stadens verksamheter samt publiceras digitalt. Goda exempel och nyheter kring alternativa material och produkter kommer att presenteras

tillsammans med rekommendationen i takt med att staden fortsätter pröva, testa och utvärdera sådana i dialog med leverantörer. Förvaltningen kommer även att ta fram en kortversion som fokuserar på de rekommenderade arbetssätten. Kortversionen kommer att vara klar under hösten 2026.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Maria Svanholm
Avdelningschef

Bilagor

Bilaga 1. Rekommendation för konstgräs och platsgjutet gummi.
Juni 2026

Bilaga 1.1 Stöd vid materialval

Bilaga 1.2 Kemikaliekrav på konstgräs och platsgjutet gummi